

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет філології

Кафедра української мови

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ВИРОБНИЧА НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНА
ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА (У СЕРЕДНІХ КЛАСАХ)»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Українська мова і література»

Спеціальність 014 Середня освіта

Спеціалізація 014.01 Українська мова та література

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1
від 28 серпня 2024 р.

1. загальна інформація	
Назва дисципліни	«Виробнича навчально-виховна педагогічна практика (у середніх класах)»
Викладач (-і)	Грещук Валентина Василівна
Контактний телефон викладача	+380506879363
E-mail викладача	valentyna.greshchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	12 кредитів ЄКТС, 360 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	упродовж семестру за встановленим розкладом на кафедрі та з розрахунком відповідного часу
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Надзвичайно важливою складовою професійної підготовки майбутніх учителів-словесників, філологів є виробнича навчально-виховна педагогічна практика, передбачена навчальними планами університету. Виробнича навчально-виховна педагогічна практика покликана підготувати студентів до цілісного виконання рецептивних функцій учителя української мови та літератури. Важливим аспектом такого виду діяльності студентів є те, що вони мають можливість інтегрувати знання з різних базових дисциплін (психології, педагогіки, мовознавчих дисциплін, методики навчання української мови та літератури) у єдину систему професійних знань, компетенцій та компетентностей, а також виробляти навички педагогічної праці, удосконалювати сформовані елементарні методичні уміння, вчитися спостерігати й аналізувати уроки української мови та літератури, творчо використовувати досвід кращих учителів школи. Різні види роботи під час практики дають можливість студентам ознайомитися з реальною системою навчально-виховної роботи у школі, із досвідом планування, проведення вчителями уроків, позакласної роботи з предмету, організаційної і виховної роботи класних керівників з учнями та їх батьками. Характер усієї праці має відповідати профілю навчання і за тривалістю не заважати виконанню навчальних завдань.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою практики є оволодіння студентами сучасними методами, принципами та засобами навчання української мови і літератури, формування у них на базі психолого-педагогічних і фахових знань професійних умінь та навичок для здійснення навчально-виховного процесу з української мови і літератури в закладах загальної середньої освіти, а також самостійно вирішувати типові професійні завдання, передбачені вимогами освітньо-кваліфікаційного рівня учителя української мови і літератури; застосування та продукування нових знань для вирішення проблемних педагогічних і науково-дослідних завдань у ділянці навчання української мови і літератури у закладах загальної середньої освіти, пов'язати набутий досвід із навчальним матеріалом усього курсу методики викладання української мови і літератури.</p> <p>Основні цілі вивчення курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> – розвивати і формувати мовленнєву компетентність студентів під час вивчення української мови у закладах загальної середньої освіти на основі знань з основ теорії методики, педагогіки і психології; – оволодіти сучасними формами, методами, прийомами, засобами, технологіями навчально-виховної роботи в різних типах закладів загальної середньої освіти; 	

- поглибити та закріпити на практиці теоретичні знання, здобуті в університеті;
- уміти поєднувати теоретичні знання з методики навчання української мови з практичною діяльністю навчання учнів;
- забезпечити практичне пізнання студентами закономірностей професійної діяльності та оволодіння способами її організації;
- уміти вирішувати конкретні методичні завдання відповідно до умов педагогічного процесу;
- розвивати у студентів творчі вміння, забезпечити реалізацію особистісного навчання учнів;
- впроваджувати комунікативно-функціональний підхід у процесі проведення уроків з української мови із використанням сучасних технологій і методик активізації пізнавальної діяльності учнів;
- виховувати у студентів потреби систематично поновлювати свої знання і творчо застосовувати їх на практиці;
- розвивати науково-дослідні вміння з подальшим їх застосуванням.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій і методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.

Загальні компетентності:

2. Знання та розуміння предметної області й професійної діяльності вчителя.
3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології в практичній діяльності.
4. Здатність бути креативним, застосовувати теоретичні знання в практичних ситуаціях.
8. Здатність планувати свій час, працювати автономно, самостійно.
9. Здатність працювати в колективі, мотивувати досягнення мети, приймати раціональні рішення, створювати психологічно-позитивний клімат, діяти на базі етичних міркувань, готовність брати ініціативу на себе.
10. Здатність до формування навичок здорового способу життя й гармонійного розвитку людини, збереження довкілля.

Фахові компетентності:

1. Здатність активно застосовувати професійно-профільні знання, вміння й навички з мовознавчих, літературознавчих, психолого-педагогічних дисциплін із використанням передових освітніх технологій у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів.
2. Здатність формувати в учнів предметні компетентності.
5. Здатність трансферу сучасних наукових досягнень у загальноосвітні навчальні заклади, у практику викладання української мови та літератури; педагогічних напрацювань.
6. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з української мови і літератури, аналізувати особливості сприйняття й засвоєння учнями навчальної інформації з метою прогнозу ефективності та корекції освітньо-виховного процесу.
7. Здатність до реалізації виховної функції під час навчання.

Програмні результати навчання:

1. Знати сучасні лінгводидактичні засади навчання української мови і літератури.
5. Володіти навичками розрізняти літературно-культурні епохи, напрями, течії, жанри, стилі за їхніми сутнісними характеристиками.
6. Мати творчо-критичне мислення, творчо використовувати різні теорії й досвід (вітчизняний, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.
7. Уміти працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), віднаходити, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі.
10. Знати державний стандарт загальної середньої освіти, навчальні програми з української мови і літератури для закладів освіти та практичні шляхи їх реалізації в різних видах урочної та позаурочної діяльності.
16. Володіти підходами, методами, технологіями діагностування навчальних досягнень учнів з української мови; уміти здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів, підготовки до майбутньої професії.
17. Здатність до рефлексії, має навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.

18. Формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями (вихованцями) та їхніми батьками із дотриманням етичних норм спілкування, принципів толерантності, творчого діалогу, співробітництва та взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.
24. Ефективно організовувати, аналізувати, критично оцінювати, нести відповідальність за результати власної професійної діяльності.
25. Забезпечувати охорону життя й здоров'я учнів у навчально-виховному процесі та позаурочній діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	
Практичні заняття	
Самостійна робота	360 год

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
Шостий	014 Середня освіта	Третій	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Організаційне заняття. Ознайомлення практикантів зі змістом виробничої навчально-виховної педагогічної практики. Обговорення змісту та організаційного плану роботи.			2 год
Тема 2. Розподіл практикантів за робочими групами. Ознайомлення з методикою майбутньої роботи, порядком ведення щоденників виробничої навчально-виховної педагогічної практики, спостережень і нотаток, збору й обробки матеріалів тощо.			4 год
Тема 3. Зміст навчальної та позакласної роботи. Проведення всіх уроків з української мови та літератури згідно з календарним плануванням вчителя-словесника та організація і проведення позакласної та виховної роботи у класах закладів загальної середньої освіти, на базі яких студенти проходять практику. Виконання індивідуальних завдань з метою формування у студентів умінь і навичок самостійного розв'язання питань, які стосуються навчального процесу.			346 год
Тема 4. Перевірка щоденників педагогічної практики та напрацьованих матеріалів.			4 год
Тема 5. Підсумкова конференція. Звіт студентів-практикантів.			4 год
Загальна кількість:			360 год

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>Хід виконання студентами програми виробничої навчально-виховної педагогічної практики здійснюється за допомогою поточного і підсумкового форм контролю. Методами поточного контролю є: щоденник практики (ведеться на базі практики), журнал обліку консультацій студента-практиканта з керівником-методистом від навчального підрозділу (ведеться у навчальному закладі). Основним методом підсумкового контролю є підсумковий звіт із практики.</p> <p>Поточний контроль виконання студентом-практикантом програми виробничої педагогічної практики (проведення й аналіз пробних/ залікових уроків і позакласних та виховних заходів) здійснюють керівник-методист і вчитель. Рекомендується використовувати зразки форм: для ведення спостереження за уроком, профілю класу, конспекта проведеного уроку, самоаналізу уроку, оцінювання конспекта уроку, оцінювання уроку, оцінювання самоаналізу уроку, оцінювання позакласного заходу. Контроль за веденням щоденника з практики здійснює керівник-методист бази практики та керівник-методист навчального підрозділу. Контроль за веденням журналу обліку консультацій здійснює керівник-методист навчального підрозділу.</p> <p>Підсумковий контроль виконання студентом програми виробничої навчально-виховної педагогічної практики здійснює керівник-методист практики підрозділу, враховуючи звіт учителя про результати діяльності студента-практиканта.</p> <p>Результати практики підводяться на підсумковій конференції. Диференційна оцінка з практики враховується на рівні з іншими оцінками, які характеризують успішність студента. Загальна оцінка навчальної та позакласної роботи студентів-практикантів виводиться на основі таких критеріїв:</p> <ul style="list-style-type: none"> – знання шкільної програми; – оцінювання проведених уроків; – набуті методичні вміння та навички; – аналіз відвіданих уроків учителів-предметників і студентів-практикантів; – оцінювання роботи класним наставником (виховні та позакласні заходи, щоденник психолого-педагогічних спостережень); – індивідуальне завдання студента; – звіт студента практиканта про проходження виробничої навчально-виховної педагогічної практики; – оцінювання психолого-педагогічної характеристики на учня; – підсумкова оцінка.
<p>Вимоги до звіту студента про проходження виробничої навчально-виховної педагогічної практики</p>	<p>У звіті студент у систематичному вигляді описує роботу, що особисто виконана. Студентський звіт не повинен бути дослівним переписуванням матеріалів без практичного застосування, а також цитуванням літературних джерел, він визначає основні види робіт, виконані під час практики та їх опис. Звіт завіряється керівником бази практики та керівником практики від ЗВО, складається за відповідною схемою.</p> <p>Аналіз звітних документів практиканта дозволяє методистам, керівникам практики зробити висновки про якість роботи, рівень підготовленості студента-практиканта до майбутньої навчально-виховної роботи в школі, ставлення до обраної професії.</p> <p>За наявності переліченої звітності, а також на підставі особистої оцінки методистом виставляється загальна оцінка за педагогічну практику, яка заноситься до відомості та залікової книжки студента.</p> <p>Структура та зміст звіту виробничої навчально-виховної педагогічної практики</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Титульна сторінка звіту. 2. Вступ, у якому коротко розкривається роль, місце та мета проведеної практики в системі професійної підготовки вчителя української мови та літератури (основні принципи та завдання організації практики, визначення професійних умінь і навичок, які повинні формуватися і вдосконалюватися під час практики). 3. Основна частина містить підрозділи з навчальної, виховної та науково-дослідної роботи відповідно до конкретних завдань програми практики зі

	<p>спеціальності і педагогіки.</p> <p>4. Зразки плану-конспекту проведеного залікового уроку, плану- конспекту проведеного позакласного і виховного заходів.</p> <p>5. Висновки: які знання, вміння та навички здобуті у процесі проходження практики, пропозиції щодо удосконалення організації практики.</p> <p>6. Додатки: щоденник практиканта з розділами: «Індивідуальний план практики студента» з оцінками роботи, «Залікові роботи та виховні заходи» з оцінками, відгук керівника практики від бази практики, відгук керівника практики від кафедри.</p>
Практичні заняття	Студент проводить уроки згідно з попередньо розробленим планом, який узгоджує з учителем. Студент-практикант здійснює письмовий аналіз проведених уроків і долучає його до звіту про проходження практики.
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент, що не виконав програму практики і отримав незадовільний відгук на базі практики або незадовільну оцінку за роботу вчителем-практикантом, направляється на практику вдруге, в період канікул, або відраховується з навчального закладу. Документація має бути здана впродовж 7 днів після завершення практики.
Підсумковий контроль	<p>Підсумковий контроль виконання студентом програми виробничої навчально-виховної педагогічної практики здійснює керівник-методист практики підрозділу, урахувавши звіт учителя про результати діяльності студента-практиканта.</p> <p>Результати практики підводяться на підсумковій конференції. Диференційна оцінка з практики враховується на рівні з іншими оцінками, які характеризують успішність студента.</p>

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи. Письмові роботи виконують здобувачі освіти, які навчаються за загальним графіком, відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника», та індивідуальним графіком, відповідно до «Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/polozhennia-pro-induvid.-grafik.pdf>. Форму письмового виконання роботи втілено на практичних, індивідуальних заняттях, під час написання контрольної, самостійної роботи чи виконання індивідуального завдання.

Академічна доброчесність. У «Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» встановлено морально-етичні принципи та правила поведінки для всіх учасників навчально-освітнього процесу. За цим документом представники університетської громади повинні дотримувати принципу академічної доброчесності та у всій своїй навчальній і викладацькій діяльності зобов'язані діяти порядно, доброчесно. <https://cutt.ly/2wJeFdvU>

За дотриманням членами університетської громади морально-етичних та правових норм цього Кодексу відповідає «Комісія з питань етики та академічної доброчесності» при університеті, яка відстежує і регламентує поведінку здобувачів освіти в навчальному процесі. <https://cutt.ly/5wJeN6TU>.

Відвідування занять. Урегульовано «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf. У разі пропуску занять здобувачі освіти повинні відпрацювати їх індивідуально в письмовій чи усній формі, щоб виконати всі завдання вхідного, поточного, підсумкового контролю.

Неформальна освіта. Порядок здобуття неформальної освіти та визнання її результатів регламентує «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника». <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

Для здобуття неформальної освіти рекомендовано використання платформ Coursera, Prometheus, UdeMy, EdEra та ін.

8. Рекомендована література

1. Босак С. Особистісно-орієнтоване навчання – у практиці. *Українська мова і література в школі*. 2003. №8. С. 37-41.
2. Будій Н. Психолого-педагогічна підтримка креативності учнів на уроках української мови у ході виконання творчих завдань. *Освіта та розвиток обдарованої особистості*. 2014. № 1. С. 46-49.
3. Варзацька Л., Кратасюк Л. Інтерактивні методи навчання: лінгводидактичні засади. *Дивослово*. 2004. №11. С.519-521.
4. Гайдаєнко І. Формування комунікативної компетентності на уроках української мови і літератури. *Педагогічні науки*. 2011. Вип. 59. С. 80-84.
5. Глянєнко К. Вдосконалення мовленнєвих навичок на уроках української мови. Гуманітарний вісник Державного вищого навчального закладу "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди". *Педагогіка. Психологія. Філософія*. 2014. Вип. 33. С. 32-39. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/gvdpdu_2014_33_6
6. Голокоз Н. Використання тестових технологій на уроках української мови для підвищення якості навчальних досягнень учнів. *Таврійський вісник освіти*. 2013. № 2. С. 38- 41. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tvo_2013_2_10
7. Голуб Н. Стимулювання учнів 5-7 класів до гармонійного діалогу на уроках української мови. *Наукові записки*. Серія : Філологічна. 2012. Вип. 31. С. 125-128.
8. Горох Г. Дитячі поетичні тексти як основний дидактичний матеріал на уроках української мови. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2014. Вип. 17. С. 141-147.
9. Горошкіна О. М. Сучасний урок української мови: від планування до проведення. *Вивчаємо українську мову та літературу* : науково-практичний журнал. Вип 5 (78). Харків : Основа, 2010. 111 с.
10. Гудима Н. Лексикографічна робота на уроках української мови з вивчення запозиченої лексики. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2015. Вип. 18. С. 137-143.
11. Грещук Валентина. Виробнича навчально-виховна педагогічна практика. Методичні рекомендації до проведення виробничої навчально-виховної педагогічної практики (в середніх класах) для студентів 3-го курсу ОР бакалавр спеціальностей “035 Філологія 035.01 Українська мова та література”, “014 Середня освіта 014.01 Українська мова і література” денної та заочної форм навчання. Івано-Франківськ, 2020. 78 с.
12. Грещук Валентина. Методичні рекомендації до проведення уроків з української мови (Будова слова. Словотвір) для студентів Факультету філології спеціальностей “035 Філологія 035.01 Українська мова та література”, “014 Середня освіта 014.01 Українська мова та література”. Івано-Франківськ: НАІР, 2024. 88 с. <http://lib.pu.if.ua:8080/handle/123456789/19206>
13. Дзьоба В. Використання ІКТ на уроках української мови і літератури в контексті проекту ВІДКРИТИЙ СВІТ. *Таврійський вісник освіти*. 2016. № 4. С.103-108. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tvo_2016_4_22
14. Діденко Т. Організація роботи з обдарованими учнями на уроках української мови і літератури. *Рідна школа*. 2014. № 10. С. 25-31.
15. Дмитрієва І. Збагачення словникового запасу учнів спеціальної школи на уроках української мови. *Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови*. 2015.

- Вип. 10. С. 56-61.
16. Дороз В. Ф. Методика викладання української мови : навч. посібн. Київ : Центр навч. літри, 2008. 176 с.
 17. Жулева Л. Упровадження інноваційних, інтерактивних методів і форм навчання на уроках української мови та літератури. *Педагогічні науки*. 2011. Вип. 60. С. 356-362.
 18. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. Київ : Ленвіт, 2003. 261 с.
 19. Кардаш Л. Лінгвістичні, психолого-педагогічні та лінгводидактичні засади розвитку зв'язного мовлення школярів на уроках української мови. *Молодий вчений*. 2017. № 5. С. 360-364.
 20. Кілочок В. Використання ІКТ на уроках української мови й літератури та у виховній роботі класного керівника. *Таврійський вісник освіти*. 2016. № 4. С. 226-231. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tvo_2016_4_44
 21. Коваль Г.П. Методика викладання української мови [Текст]: навч. посібник. Рек. МОН, 2-е вид. доопр. та доп. Тернопіль: Астон, 2008. 287 с.
 22. Коваль Г.П. Методика викладання української мови. Рекомендації до виконання науково-дослідної тематики: навч.-метод. Посібник. Рек. МОН. Тернопіль: Богдан, 2010. 368 с.
 23. Кожуховська Л. Самоаналіз уроку як ефективний засіб формування у студентівфілологів фахових умінь. *Гуманітарний вісник ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди"*. 2012. Вип. 27. С. 131-135.
 24. Козир М. Аргументація як інтелектуально-комунікативна діяльність учнів 5-7 класів на уроках української мови. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського*. Серія : Педагогіка і психологія. 2014. Вип. 41. С. 42-46. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzvdpu_pp_2014_41_10
 25. Козлова Л. Використання інформаційно-комунікативних технологій як засіб активізації пізнавальної діяльності учнів на уроках української мови і літератури. *Таврійський вісник освіти*. 2015. № 4. С. 139-145. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tvo_2015_4_27
 26. Корнійко В. Гра як один із методів активного навчання на уроках української мови та літератури. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2012. № 11. С. 32-34.
 27. Котух Н. Інтелектуальні ігри на уроках української мови. *Рідний край*. 2017. № 1. С. 65-69. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Almpolt_2017_1_26
 28. Криворученко С. Виховання учнів на уроках української мови та літератури засобами літературного краєзнавства. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського*. Серія : Педагогічні науки. 2017. № 3. С. 224-230.
 29. Кучеренко І. Дидактичні закономірності як засади проектування сучасного уроку української мови. *Збірник наукових праць [Херсонського державного університету]. Педагогічні науки*. 2013. Вип. 63. С. 132-138.
 30. Лещенко Л. Особливості роботи з текстом на уроках української мови за компетентнісним підходом. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Педагогічні науки*. 2016. № 1(1). С. 79-85. URL : [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvvnup_2016_1\(1\)_16](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvvnup_2016_1(1)_16)

31. Мандрик Н. До проблем сучасного уроку української мови. *Оновлення змісту, форми та методів навчання і виховання в закладах освіти*. 2014. Вип. 8. С. 139-142.
32. Мартинюк А. М. Мовна освіта в умовах глобалізації: виклики та перспективи. Київ: Видавництво "Ін Юре", 2020. 240 с.
33. Методика навчання рідної мови в середніх навчальних закладах / ред. М. І. Пентилюк. Київ, 2000. С. 59-66. С. 150-154. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_016_2013_20_39
34. Нагрибельна І. Методика навчання лексики на уроках української мови. *Молодий вчений*. 2017. № 4. С. 402-405.
35. Нова українська школа: організація діяльності учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти: навчально-методичний посібник / Кірик М. Ю., Данилова Л. І. Львів: Світ, 2019. 136 с.
36. Нова українська школа: поради для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ: Літера ЛТД, 2019. 208 с.
37. Омельчук С. Проблемно-пошукове навчання морфології української мови. *Нова педагогічна думка*. 2012. № 3. С. 83-87.
38. Омельчук С. Сучасна українська лінгводидактика: норми в термінології і мовна практика фахівців: монографія. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2019. 356 с.
39. Остапенко Н. М. Технологія сучасного уроку рідної мови : навч. посіб. / Наталя Миколаївна Остапенко, Тетяна Володимирівна Симоненко, Вікторія Миколаївна Руденко. Київ : Академія, 2011. 248 с.
40. Педагогічна практика в системі професійної підготовки вчителя української мови і літератури / ред. Г. І. Дідук. Тернопіль, 2007. 144 с.
41. Положення про організацію та проведення практики у Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Введено в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 28 квітня 2023 р. № 246. URL : <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-ta-provedennia-praktyky-2023.pdf>
42. Правова Н. Значення аудіювання на уроках української мови під час усного практичного курсу. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2012. № 24(2). С. 56-60. URL : [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlup_2012_24\(2\)_10](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlup_2012_24(2)_10)
43. Роїк О. Розвиток та збагачення словникового запасу школярів у процесі їх ознайомлення з поняттями синоніми та антоніми. *Прикарпатський вісник НТШ. Серія Слово*. 2014. № 2. С. 22-33.
44. Семенів Н. Особливості використання електронного підручника на уроках української мови. *Проблеми сучасного підручника*. 2016. Вип. 16. С. 384-392. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/psp_2016_16_36
45. Сірант Н. П. Методичні рекомендації до проходження педагогічної практики : навчально-методичний посібник. Львів, 2013. 116 с.
46. Соснова М. Особливості застосування мультимедії на уроках української мови. *Наукові записки [Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]*. Сер. : Педагогічні науки. 2014. Вип. 132. С. 151-154. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nz_p_2014_132_40
47. Сукмановська С. Інтерактивні технології навчання – засіб активізації пізнавальної

- діяльності учнів на уроках української мови під час вивчення лексикології. *Рідне слово в етнокультурному вимірі*. 2012. 2012. С. 478-481.
48. Тарабанова Я. Виховання національної свідомості учнів на уроках української мови засобами роботи над текстом. *Таврійський вісник освіти*. 2013. № 4. С. 185-191 URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tvo_2013_4_34
49. Токаренко О. Використання міжпредметних зв'язків на уроках української мови та літератури в загальноосвітньому навчальному закладі художньо-естетичного профілю. *Естетика і етика педагогічної дії*. 2015. Вип. 11. С. 72-81. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/eepd_2015_11_9
50. Шубак Г. Використання організаційних форм навчальної діяльності учнів на уроках української мови у класах з малою наповненістю учнів. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/rsev_2012_2012_70
51. Ясак Т. Активізація навчально-пізнавальної діяльності учнів 9 класу на уроках української мови засобами інформаційно-комунікаційних технологій. *Педагогічна освіта: теорія і практика. Педагогіка. Психологія*. 2010. № 2. С. 43-47. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Potip_2010_2_11

Грещук Валентина Василівна
кандидат філологічних наук, доцент